

เรียนรู้สู่ ผู้พิษ ทวงคืน (สิทธิ) การหายใจ

วันที่ 19 พฤศจิกายน 2563 - 16:22 น.

ที่มา น.19 นสพ.มติชนรายวัน ฉบับวันที่ 19 พ.ย.2563

ทุกคนทราบดีว่า มนุษย์มีความสามารถในการอดอาหาร อดน้ำ ได้นานกว่าสัตว์ แต่มนุษย์ไม่สามารถขาดอากาศหายใจได้ กระนั้น สิทธิขั้น

พื้นฐานของทุกคนตั้งแต่ลืมตาดูโลกคือ การได้สูดอากาศที่บริสุทธิ์ เป็นที่มาของการลุกขึ้น สู้ฝุ่น โดย
ล่าสุด สำนักงานกองทุนสนับสนุนสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เปิดตัว โครงการพลเมืองสร้างสรรค์

เว็บไซต์นี้ใช้คุกกี้

เพื่อสร้างประสบการณ์นำเสนอคอนเทนต์ที่ดีให้กับท่าน รวมถึงเพื่อจัดการข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อให้ท่านได้รับประสบการณ์ที่ดีที่สุดบนบริการของเรา หากท่านใช้บริการเว็บไซต์นี้ต่อไปโดยไม่มีการปรับตั้งค่าใดๆ นั้นเป็นการแสดงว่าท่านอนุญาตยินยอมที่จะรับคุกกี้บนเว็บไซต์และนโยบายสิทธิส่วนบุคคลของเรา

ยอมรับ

เรียนรู้เพิ่มเติม

- 4.พศ.ดร.นิอร สิริมงคลเลิศกุล คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
 5.พศ.ดร.รณบรจวบ อภินิธิกุล คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
 6.พศ.ดร.รุจิกาญจน์ นาสนิท คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร
 และ 7.ดร.ปิยศักดิ์ มานะสันต์ ฝ่ายวิจัยการลงทุน สายงานวิจัย บริษัทหลักทรัพย์ ไทยพาณิชย์ จำกัด

นายชาติวุฒิ วัจกุล ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนการควบคุมปัจจัยเสี่ยง สสส. กล่าวว่า มลพิษทางอากาศ รวมทั้งฝุ่นพิษ หรือ PM2.5 มีความซับซ้อนและรุนแรงมากขึ้น การนำเสนอข้อมูลสู่ประชาชนจึงควรมีความชัดเจน ตรงเป้า ครอบคลุมประเด็นที่มีความหลากหลาย เพื่อให้เกิดการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ สสส. คัดสรรผู้นำที่มีความสามารถเชิงวิชาการและอัตลักษณ์เฉพาะตัว ทั้ง 7 ด้าน ครอบคลุมปัญหามลพิษทางอากาศทั้งประเภท ในอาคารและกลางแจ้ง ความสามารถเข้าใจลึก พักเบร และส่งเสริมให้มีการสื่อสารลงมติดการ

เว็บไซต์นี้ใช้คุกกี้

เพื่อสร้างประสบการณ์นำเสนอคอนเทนต์ที่ดีให้กับท่าน รวมถึงเพื่อจัดการข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อให้ท่านได้รับประสบการณ์ที่ดีที่สุดบนบริการของเรา หากท่านใช้บริการเว็บไซต์ต่อไปโดยไม่มีการปรับตั้งค่าใดๆ นั้นเป็นการแสดงว่าท่านอนุญาตยินยอมที่จะรับคุกกี้บนเว็บไซต์และนโยบายสิทธิส่วนบุคคลของเรา

ยอมรับ

เรียนรู้เพิ่มเติม

นายชาติวุฒิ กล่าวอีกว่า สสส.เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศโดยใช้ไพรม์ มูฟเวอร์ ที่ประสบความสำเร็จมาแล้วในการสร้างเสริมสุขภาพในประเด็นอื่นมาเป็นเครื่องมือ เกิดมุมมองผ่านผู้เชี่ยวชาญในการขับเคลื่อนสังคม เป็นมิติใหม่สำหรับประเทศไทยในการที่มีกลุ่มนักวิชาการสหสาขาที่อุทิศตนอย่างมุ่งมั่น เกาะติดในประเด็น และที่สำคัญคือ มีความถนัดเฉพาะทางที่แตกต่างกัน แต่มีจุดยืนร่วมกัน คือ การหาทางออกให้กับชาติบ้านเมืองในการฝ่าวิกฤตฝุ่นควัน ซึ่งเป็นภัยคุกคามที่บั่นทอนสุขภาพของประชาชน และส่งผลกระทบต่อทั้งภาพลักษณ์และบรรยากาศในการลงทุนภายในประเทศ

“□หลักสำคัญคือ ฝุ่นเป็นปัญหามาหลายปี แต่ปัญหาไม่มีการหยุดได้อย่างเฉียบขาด เนื่องจากไม่มีตัวเลขของการสูญเสียที่ชัดเจน ทำให้คนรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่ไกลตัว ดังนั้น เราจะต้องทำให้คนรู้ว่าฝุ่นไม่ได้อยู่กับเราแค่ 2 เดือน แต่เราต้องอยู่กับฝุ่นตลอดเวลา เพราะเรายังต้องอยู่กับการเผาไหม้เครื่องยนต์ในเมืองหลวง การเผาไหม้ในที่โล่งแจ้งของภาคเหนือหรือภาคกลาง ซึ่งสิ่งที่มองไม่เห็นไม่ได้แปลว่าไม่มีอยู่” □ นายชาติวุฒิ กล่าว

ด้าน ศ.ดร.ศิวัช กล่าวว่า ไพรม์ มูฟเวอร์ สามารถช่วยรัฐบาลในการแก้ปัญหามลพิษทางอากาศได้โดยเป็นผู้นำในการสร้างความเปลี่ยนแปลงในการจัดการภาครัฐ (Public Sector Managerial Change) โดยไพรม์ มูฟเวอร์ 1 คน จะมีทีมลงพื้นที่จากกลุ่มพลเมืองสร้างสรรค์ที่สนใจแก้ปัญหามลพิษทางอากาศอีก 5 คน และจะเพิ่มสมาชิกกลุ่มพลเมืองสร้างสรรค์ให้ครอบคลุมในทุกพื้นที่ ปัญหาเรื่องของฝุ่นบางประเทศ เชนิอยู่กับ PM1.0 ซึ่งเชื่อว่าในอนาคตประเทศไทยก็คงจะต้องพบเช่นกัน ซึ่งเมื่ออากาศยิ่งเล็กลงผลกระทบต่อสุขภาพจะยิ่งมากขึ้น โดยการแก้ปัญหานั้นจะใช้มุมมองทางวิทยาศาสตร์อย่างเดียวยังคงไม่เพียงพอ จะต้องอาศัยการขับเคลื่อนจากหลายภาคส่วน

“□แหล่งกำเนิดสำคัญมาจากไอเสียของยานพาหนะเกือบร้อยละ 70 ที่เหลือมาจากภาคอุตสาหกรรม รวมถึงวิกฤตหมอกควัน จากการเผาอ้อย ซึ่งดูเหมือนจะลุลกลามมายังเขตปริมณฑลใกล้เมืองหลวง ทั้งนี้ ยังมีมลพิษข้ามพรมแดนจากประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น การแก้ปัญหาก็ใช้วิทยาศาสตร์อย่างเดียวยังคงไม่ได้เพราะหากคนยังไม่เปลี่ยน ก็ไม่มีทางดีขึ้นไปได้ โรคภัยต่างๆ ที่มาจากฝุ่น โดยที่เราไม่ทันถึง เช่น โรคเบาหวาน เนื่องจากฝุ่นพิษ 2.5 กระทบกลไกการทำงานของร่างกาย ไปจนถึงโรคไต ที่มีหลักฐานทางวิชาการระบุว่าการอาศัยอยู่ในพื้นที่หรือสูดรับมลพิษจากอากาศในเวลานาน มีผลต่อการทำงานของไต นอกจากนี้ ยังมีโรคตับ อัลไซเมอร์ โรคหัวใจ มะเร็ง อีกด้วย” □ ศ.ดร.ศิวัช กล่าว

ขณะที่ ผศ.ดร.กฤษฎากร กล่าวถึงแง่มุมในสิทธิการมีลมหายใจในอากาศบริสุทธิ์ของมนุษย์ว่า ถ้าหากว่าเหตุใดจะต้องเอาสิทธิมนุษยชนมาจับกับเรื่องของฝุ่นพิษ ทั้งนี้เกิดจากสิทธิเป็นของทุกคนในการอยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการดำรงชีวิต ไปจนถึงการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งในบางผลิตภัณฑ์จากบางประเทศ จะไม่ถูกนำเข้าไปในอีกประเทศ เพราะต้นตอการผลิตละเมิดสิทธิมนุษยชน ทั้งด้านแรงงาน

เว็บไซต์นี้ใช้คุกกี้

เพื่อสร้างประสบการณ์นำเสนอคอนเทนต์ที่ดีให้กับท่าน รวมถึงเพื่อจัดการข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อให้ท่านได้รับประสบการณ์ที่ดีบนบริการของเว็บไซต์เรา หากท่านใช้บริการเว็บไซต์ต่อไปโดยไม่มีการปรับตั้งค่าใดๆ นั้นเป็นการแสดงว่าท่านอนุญาตยินยอมที่จะรับคุกกี้บนเว็บไซต์และนโยบายสิทธิส่วนบุคคลของเรา

ยอมรับ

เรียนรู้เพิ่มเติม

“□เรื่องคลีนแอร์ เป็นประเด็นที่พุดกันในระดับนานาชาติ โดยเฉพาะ 2 ปีที่ผ่านมา ที่เน้นย้ำเรื่องสิทธิมนุษยชน โดยรัฐจะต้องปฏิบัติให้เกิดอากาศที่เอื้อต่อการหายใจ เผื่อหวังตรวจตราสภาพอากาศ เพื่อให้ได้ข้อมูลเริ่มต้นสำหรับการออกนโยบาย กฎหมายต่างๆ ไปจนถึงการประกาศภัยพิบัติ และกำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองในอากาศ โดยประกาศกรมควบคุมมลพิษ (คพ.) เรื่องดัชนีคุณภาพอากาศและมาตรฐานฝุ่นละออง ปี พ.ศ.2553 เรื่องฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 2.5 ไมครอน กำหนดว่า ปริมาณฝุ่น 100 มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ และตาม พ.ร.บ.การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 มีอำนาจในการประกาศเหตุจำเป็นต่อสาธารณภัยได้ ดังนั้นหน่วยงานรัฐจะต้องกล้านำกฎหมายเหล่านี้มาใช้บังคับ และดำเนินการให้เข้มข้น□” ผศ.ดร.กฤษฎากร กล่าว

ทั้งนี้ ผศ.ดร.นิอร กล่าวถึงความเหลื่อมล้ำในพื้นที่ภูเขาและเมืองหลวงในการปล่อยฝุ่นละอองพิษว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมจะต้องเริ่มจากตัวเอง ซึ่งพบว่าประชาชนทางเหนือยอมรับแล้วว่า ควันที่เกิดจากการเผาไหม้เป็นภัยประจำถิ่นมาตามฤดูกาล เริ่มตั้งแต่ช่วงเดือนตุลาคม ลมพัดจากภาคกลางของประเทศขึ้นไปถึงภาคเหนือ สิ่งที่น่าสนใจที่สุดคือ จ.เชียงราย มีจุดฮอตสปอตน้อยที่สุด แต่รายงานของ คพ. ระบุว่า จ.เชียงราย มีค่า PM2.5 มากที่สุดในประเทศ เหตุนี้เกิดจากการที่ลมพัดจากภาคกลางขึ้นไป ประกอบกับความกดอากาศสูงจากประเทศจีน และการเผาไหม้จากประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น เป็นเรื่องที่แปลกมากกว่าเรารู้สาเหตุและสามารถพยากรณ์ภัยจากฝุ่นเหล่านี้ได้ แต่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาหรือป้องกันได้

“□เราต้องหยุดวิจารณ์ แล้วร่วมกันลงมือทำ โดยทางออกที่ดีคือ การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กและเยาวชนคนรุ่นใหม่ เราจะทำให้ยังงใจให้เด็กรู้ว่า ปอดของหนูกำลังจะแย เหมือนที่แม่กำลังเป็น เราต้องสร้างองค์ความรู้ให้เด็กรู้ว่า คุณภาพอากาศวันนี้เป็นอย่างไร เหมาะกับการออกมาทำกิจกรรมกลางแจ้งได้หรือไม่ ซึ่งจะเป็นการสร้างความตระหนักให้แก่เด็ก และเขาจะรู้ตัวเองเหมือนเป็นสัญชาตญาณว่า เมื่อมีภัยฝุ่นมา จะต้องทำอะไร□” ผศ.ดร.นิอร กล่าว

เวทีการเสวนาระดมความเห็นของนักวิชาการที่มีความมุ่งมั่นต่อการแก้ไขปัญหาฝุ่นพิษในประเทศไทย เกิดจากความตั้งใจสร้างความตระหนักถึงภัยใกล้ตัวที่มองไม่เห็น และกระตุ้นการรับรู้ให้กับคนไทยเตรียมพร้อมรับมือ สร้างภูมิคุ้มกันของตนเองและสังคม ขับเคลื่อนแนวความคิดที่ไม่นิ่งเฉยต่อปัญหาที่สะสมเรื้อรัง เพื่อให้สังคมไทยใส่ใจและมีส่วนร่วมในการสร้างสุขภาวะที่ดี

นี่คือ หนึ่งในสิทธิมนุษยชนที่ทุกคนควรได้รับ!

**เกาะติดทุกสถานการณ์จาก
Line @Matichon ได้ที่นี่**

เว็บไซต์นี้ใช้คุกกี้

เพื่อสร้างประสบการณ์นำเสนอคอนเทนต์ที่ดีให้กับท่าน รวมถึงเพื่อจัดการข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อให้ท่านได้รับประสบการณ์ที่ดีบนบริการของเว็บไซต์เรา หากท่านใช้บริการเว็บไซต์ต่อไปโดยไม่มีการปรับตั้งค่าใดๆ นั่นเป็นการแสดงว่าท่านอนุญาตยินยอมที่จะรับคุกกี้บนเว็บไซต์และนโยบายสิทธิส่วนบุคคลของเรา

ยอมรับ

เรียนรู้เพิ่มเติม

เว็บไซต์นี้ใช้คุกกี้

เพื่อสร้างประสบการณ์นำเสนอคอนเทนต์ที่ดีให้กับท่าน รวมถึงเพื่อจัดการข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อให้ท่านได้รับประสบการณ์ที่ดีบนบริการของเว็บไซต์เรา หากท่านใช้บริการเว็บไซต์นี้ต่อไปโดยไม่มีการปรับตั้งค่าใดๆ นั้นเป็นการแสดงว่าท่านอนุญาตยินยอมที่จะรับคุกกี้บนเว็บไซต์และนโยบายสิทธิส่วนบุคคลของเรา

[ยอมรับ](#)

[เรียนรู้เพิ่มเติม](#)